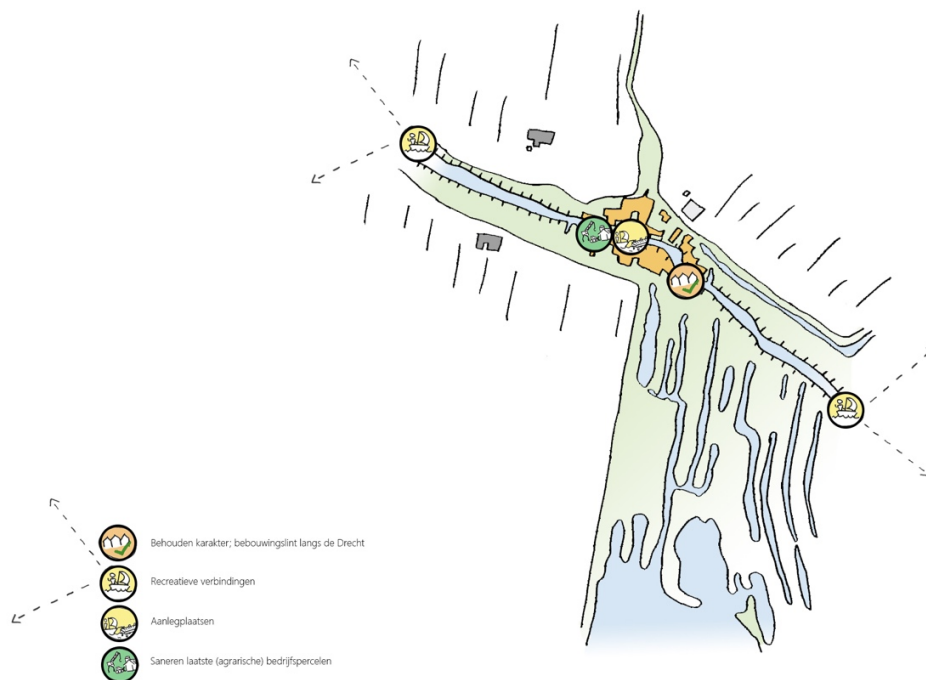

10.2.4 Dorpsperspectief Bilderdam

10.2.4.1 Unieke kop voor opening

Bilderdam werd eerder omschreven als “pittoresk”, “schilderachtig” en “een taartrandje oud land”. Echter, het dorpje aan de Drecht is niet alleen “idyllisch”, het is ook uniek gelegen: op een punt waar twee provincies en drie gemeenten elkaar ontmoeten, al zullen de inwoners zelf niet snel aan dit soort officiële grenzen denken. Nee, zij roemen het kleine dorp – met officieel blauw kombord in weerwil van de provinciale richtlijnen – vanwege het “veilige”, “vriendelijke” en “vrije” (als in: zelfstandig/onafhankelijk) karakter.

“De oprijlaan [van thuis] begint zodra je uit de drukte van Kudelstaart en Leimuiden komt.” Een uitspraak die aansluit bij de rust en ruimte van de omgeving. Er lijkt een gezonde mix aanwezig van families met diepe wortels in de landbouw als ook nieuwe aanwas. Want de mensen zijn over het algemeen tevreden (misschien zelfs wel trots), waarderen de gemoedelijke omgang en sociale controle en wonen graag in Bilderdam.

10.2.4.2 Bebouwing

In de vijftiende eeuw werd nabij de brug van Bilderdam – de naam verraadt het al – een dam opgeworpen. Door de stad Haarlem, ‘om de vaarweg via dit water en de Aar naar de Oude Rijn onbruikbaar te maken voor Amsterdam in de concurrentiestrijd om de binnenvaart’. Later zou een schutsluis volgen, een pontje, een houten brug en een ijzeren brug alvorens uiteindelijk de huidige Bilderdamse brug in dienst werd genomen.

De bebouwing heeft zich van oudsher geconcentreerd om wat dus ooit begon als dam. Er is zodoende van oudsher een nadrukkelijke binding met het water geweest. In de loop der tijd heeft het woonlint zich iets verdicht, maar niet wezenlijk uitgebreid.

Eensgezind zijn de huidige inwoners dat deze trend van verdichting moet worden voortgezet. Sanering van de laatste (agrarische) bedrijfspercelen lijkt in de toekomst wenselijk. Verlenging van het lint en hoogbouw daarentegen zijn volgens de inwoners onwenselijk, al hoopt men wel dat lokale jongeren in de toekomst iets betaalbaar kunnen vinden. Op dit moment kunnen zij onmogelijk concurreren met “expats” en andere mensen “van buiten”.

10.2.4.3 Ruimtelijke uitdagingen

De ruimtelijke uitdagingen in de landelijke dorpen van de gemeente zijn ook van toepassing op Bilderdam. Buiten de stagnerende, scheve woningmarkt is daar de landbouwtransitie een voorbeeld van, evenals het verdwijnen van de (schaarse) lokale economie en de achteruitgang van de biodiversiteit.

De volgende vier zaken springen er tot op zekere hoogte uit voor Bilderdam:

- over de grootschalige opwek van duurzame energie maken de inwoners zich zorgen (horizonvervuiling);
- het verkeer (hoge snelheden en “aso-gedrag” op zowel weg als water, zwaar verkeer, Schiphol en de drukte rondom de brug) houdt de gemoederen bezig;
- er zijn verschillende geluiden te horen aangaande recreatie (het wordt ervaren als thema dat het dorp iets oplevert, maar ook iets kost);
- het ontbreken van een aantal voorzieningen (geen openbaar vervoer bijvoorbeeld) wordt met momenten gemist, het betekent echter niet dat de vitaliteit van het dorp er ernstig onder te lijden heeft.

10.2.4.4 Karakter

Men “loopt niet bij elkaar de deur plat” maar “kijkt wel naar elkaar om”. In Bilderdam komt het in essentie daarop neer. Het sociale karakter van het dorp – voor zover dit tijdens de dorpenstoer kon worden belicht¹ – vertoont weinig verrassingen, al moet gezegd worden dat er cijfers zijn die wijzen op een bovengemiddelde hoge veerkracht (o.a. kunnen omgaan met tegenslag en in staat zijn tot het vinden van oplossingen in moeilijke situaties). Waardoor dit precies komt, is niet direct duidelijk geworden.

Zij die in Bilderdam wonen kiezen “vrijwillig” voor de rust, niet voor de continue drukte en bedrijvigheid van de bebouwde omgeving. Er zijn echter af en toe schommelingen waarneembaar. De ijsclub draagt hier vaak een zekere verantwoordelijkheid voor. Zo’n beetje compleet oud- en nieuw-Bilderdam is lid en hoewel er de laatste jaren weinig geschaatst kon worden, blijven de jaarlijkse vergadering, het schaatsuitje en de dorpsbarbecue serieuze sociale aangelegenheden.

¹ 28 mensen waren aanwezig op de avond van de dorpenstoer. Daarmee had Bilderdam het hoogste opkompercentage, namelijk: 28 procent.

10.2.4.5 Sociaal-maatschappelijke uitdagingen

Gezegd moet worden dat het dorp vergrijsst en “levendigheid” verliest, deels omdat jongeren noodgedwongen vertrekken en degenen die wél een huis in Bilderdam kunnen veroorloven, vaak ouder zijn. Volgens sommigen is dat een bedreiging, voor weer anderen lost zo’n probleem zich uiteindelijk vanzelf op.

Het vertrek van de vaste brugwachter en het niet weten wat de hulpvraag is onder burens (ondanks de “sociale controle” en “oplettendheid”) zijn overige sociaal-maatschappelijke stoorzenders. Buiten dat lijkt het erop dat de mensen in Bilderdam vooral tevreden zijn. Zoals ook in andere dorpen hoor- en zichtbaar werd, willen de inwoners bovenal behouden wat men nu heeft.

